

دریچه

«مجبوریم» رضا درمیشیان به تدوین رسید

● با به پایان رسیدن فیلم‌برداری «مجبوریم» تازه‌ترین فیلم رضا درمیشیان، تدوین این فیلم آغاز شد.

«مجبوریم» پنجمین فیلم رضا درمیشیان پس از فیلم‌های «بغض»، «عصبانی نیستم»، «لانتوری» و فیلم به نمایش درنماده «یواشکی» است که تدوین آن از سوی هایده صفی‌یاری آغاز شده است.

گفته می‌شود «مجبوریم» پربازگترین و پرلوکیشن‌ترین فیلم درمیشیان است که فیلم‌برداری آن در سه ماه در صد لوکیشن در تهران انجام شده که از این میان بخش عمده‌ای از آن در جنوب شهر تهران فیلم‌برداری شده است. ژاله علو، فاطمه معتمدآریا، نگار جواهریان و پردیس احمدیه نسل‌های مختلف بازیگران زن این فیلم را تشکیل می‌دهند.

عبدالله اسکندری (طراح گریم)، نظام‌الدین کیایی (صداپرداز)، آیین ایرانی (فیلم‌پرداز)، گلناز گلشن (طراح لباس)، امیرحسین حداد (طراح صحنه)، فواد بورپور (مدیر تولید) و نوشین جعفری (عکاس) از عواملی هستند که درمیشیان را در تولید فیلم همراهی کرده‌اند.

«مجبوریم» به سرمایه‌گذاری و تهیه‌کنندگی رضا درمیشیان تولید شده است.

بازیگران: فاطمه معتمدآریا، بهمن فرمان‌آرا، نگار جواهریان، یارسا پیروفر، پردیس احمدیه، مجتبی پیرزاده، بابک کریمی، همایون ارشادی، پیروش نظریه، رضا بهبودی، احمد حامد، مریم بوبانی، رامونا شاه، هوشنگ قوانلو، مسیح کاظمی، سپیده علی‌محمدی، غزل شجاعی، خورشید چراغی‌پور، مهدی نصرتی، رویا پختیاری، محمدرضا مالکی، محسن خونی‌ها، حامد رحیمی‌نصر و... با حضور: ژاله علو.

ثبت ملی خانه‌موزه دکتر معین

● رونمایی از تم‌بر ثبت ملی خانه‌موزه دکتر معین و اساد امیرجاهد به مناسبت زادروز تولد دکتر معین و همچنین ثبت ملی این خانه‌موزه از سوی استاد داریوش پیرنایکان (آهنگ‌ساز و نوازنده برجسته تار و سهار) و استاد محمدهشت بهمنی (شاعر و ترانه‌سرا)، پنجشنبه ۱۲ اردیبهشت در مراسمی به همت موزه و خانه موسیقی برپا شد. در این رویداد فرهنگی، مهر رسمی اداره پست بر تم‌بر خانه‌موزه دکتر معین و استاد امیرجاهدیه دست دکتر محمدجواد حق‌شناس (رئیس کمیسیون فرهنگی شورای اسلامی شهر تهران) و دکتر مهدخت معین (فرزند امیرجاهد) ثبت شد. دکتر کاظمی، مدیرکل دفتر شهردار تهران، نوربخش، رئیس خانه موسیقی ایران، جمعی از هنرمندان پیش‌کسوت موسیقی و عرصه ادبیات مانند محمد صالح‌علا، استاد فخری ملک‌پور (نوازنده برجسته پیانو)، استاد محمد اسماعیلی، استاد وارطان ساهاکیان، استاد رضا شفیعیان، استاد میلاد کیایی، استاد امین‌الله رشیدی، استاد محمدهلی بهمنی، دکتر علی مرادخانی (رئیس سابق دفتر موسیق، مشاور شهردار تهران و رئیس موزه موسیقی) و جهانگیر درویش، از معماران بزرگ ایران، در این مراسم حضور داشتند.

ضیافت تلویزیون در ایام ماه رمضان

می‌کند و حسن پورشیرازی، لعیازنگنه، حسام منظور، آفرین عیسی، سعید چنگیزیان، کامران تفتی، سجاد افشاریان، ندا جیرئیلی و نسیم ادبی از دیگر بازیگران این سریال هستند. در خلاصه داستان سریال «برادر جان» آمده است: برادری برابری جان‌فشانی سه برادر که زیانزد است و خدا و خلق از آنها در آسایش، به‌ناگاه دچار حادثه‌ای می‌شود که ناشی حق‌الناس است

شبکه دو سیما هم با مجموعه «دل‌دار» به استقبال ماه رمضان می‌رود. سریالی که برادران محمودی ساخت آن را از ماه‌ها پیش آغاز کردند و تصویربرداری آن همچنان ادامه دارد. سایه‌بان نخستین تجربه سریال‌سازی این دو برادر بود. جمشید و نوید محمودی در سال‌ها فعالیت در سینما موفقیت‌های چشمگیری داشتند و به‌تازگی فیلم «شکستن هم‌زمان بیست استخوان» در جشنواره جهانی فجر با استقبال هیئت داوران و مخاطبان ایرانی و غیرایرانی جشنواره روبه‌رو شد، این دو برادر این‌بار با قصه‌ای عاشقانه ساخت دل‌دار را آغاز کردند. خط اصلی داستان درباره آرش، جوان نخبه دانشگاهی است که به‌دلیل بیماری مادرش دانشگاه را رها کرده و بعد از چند ماه و بر اثر اتفاقی، عشق دوران دانشگاهش یعنی رونا را می‌بیند. برادران محمودی در ساخته‌هایشان قشر متوسط اجتماع را به تصویر می‌کشند و دل‌دار نیز با همین نگاه نوشته شده است. محمدرضا غفاری، الناز حبیبی، مریم بوبانی، حسام محمودی، سوگل خلیق، بهزاد فراهانی، علی اوسوند، رؤیا جاویدنیا، مهرا نائل، پیروش نظریه، همایون ارشادی، شادی مختاری، کمند امیرسلیمانی، نیما رئیسی و پیمان جعفری از جمله بازیگران این سریال هستند.

قدردانی خانواده صادق تبریزی از گالری‌داران و اهالی هنر

جاعلان به در بسته خوردند

کالری‌داران با یکدیگر و اطمینان این دو قشر به هم تا حد زیادی قابل پیشگیری است. به باور فلاح، برخورد با جاعلان آثار هنری دو نتیجه مهم را در پی دارد: از یک‌سو از پامال‌شدن حق و حقوق مادی و معنوی هنرمند و خانواده او جلوگیری می‌کند و از سوی دیگر زمینه‌ای می‌شود برای حمایت از هنر و پاسداری از حقوق خردداران و مجموعه‌داران آثار هنری. این‌نقاش ضمن اعلام قدردانی خانواده‌زنده‌یاد تبریزی از گالری‌داران و مجموعه‌داران بابت همکاری در معرفی آثار تقلبی آن هنرمند، از اقدامات جدید این خانواده در راه‌اندازی بنیاد صادق تبریزی و انتشار آثار این هنرمند خبر داد: «مهم‌ترین اتفاقی که قرار است در آینده نزدیک رخ دهد، شکل‌گیری بنیادی به نام صادق تبریزی است که در پی ثبت آن هستیم. رونمایی از کتاب آثار صادق تبریزی نیز در پیش است. این کتاب، که توسط برگزیده هنرمند را در خود دارد که این آثار توسط خود آقای تبریزی انتخاب شده و این مجموعه، کتاب کاملی است که همراه با آثار بزرگ هنرمند رونمایی خواهد شد. یک کتاب مرجع هم در دست جمع‌آوری است. با چند نفر از دوستان در حال گردآوری مطالب هستیم.

عده‌ای سودجو اقدام به ساخت آثاری جعلی با امضای این هنرمند کردند. پرونده یکی از آنها در دادگاه از طریق شکایت من به‌عنوان نماینده معرفی شده از طرف آن هنرمند گشت: «هرچند در چند ماه اول پس از درگذشت صادق تبریزی عده‌ای از جاعلان آثار هنری اقدام به جعل و کپی آثار این هنرمند فقید کرده بودند، بااین‌حال خوشبختانه در ماه‌های گذشته در پی پیگیری قضائی این مسئله و خصوصا همکاری گالری‌دارها با ما به میزان زیادی از کپی و جعل آثار این هنرمند کاسته شده است و می‌توان گفت جاعلان دور آثار صادق تبریزی را خط کشیده‌اند».

فلاح در توضیح بیشتر وضعیت آثار این هنرمند، یک‌سال‌واندی پس از درگذشت او اضافه کرد: «پس از درگذشت استاد تبریزی و بالاترین قیمت آثار ایشان،

سریال «از یادها رفته» به کارگردانی بهرام بهرامیان مجموعه مناسبتی شبکه یک سیماست. بهرامیان هم پس از چند سال دوری از فضای سریال‌سازی، ساخت از یادها رفته را آغاز کرد و این‌بار قصه‌ای را که در بستر اتفاقات دهه ۲۰ شکل می‌گیرد، برای روایت این مجموعه انتخاب کرده است. قصه‌ای که حامد افضل‌ی و رؤیا خسرونجذ نویسندگی آن را بر عهده داشته‌اند و عباس نعمتی به‌عنوان سرپرست نویسندگان، این دو را در نگارش متن همراهی کرده است و ظاهرا باید منتظر دیدن قصه‌ای عاشقانه از این کارگردان بود. ترکیب بازیگران سریال هم از دیگر نکاتی است که توجه مخاطبانش را جلب می‌کند. رضا یزدانی در این تجربه تصویری در کنار بازیگرانی مانند حسین پاکدل (بعد از مدت‌ها)، رضا یزدانی، میترا حجار، حسین یاری، سیما تیرانداز، رسول نجفیان، مائده طهماسبی، بیتا فرهی، علیرام نورایی، مرتضی علی‌آبادی ایفای نقش می‌کند.

با مرور تازه‌ترین تولیدات شبکه‌های سیما، قطعا بسیاری از مخاطبان انتظار تولید سریالی کم‌دی را داشتند که در سال‌های گذشته سعی می‌شد در فهرست نهایی تولیدات ماه رمضان وجود داشته باشد. هرچند برنامه‌ریزی‌ها برای رساندن سریال «پایتخت» برای عبد فطر پیش‌بینی شده بود؛ اما گروه سازنده این سریال تصمیمی برای ساخت این مجموعه ندارند و باید دید در نهایت سرنوشت ساخت پایتخت چه خواهد شد.

درواقع این کتاب یک‌جور تاریخ شفاهی است که از دواستان، بستگان و نزدیکان هنرمند مطالبی جمع‌آوری شده و یک کتاب مرجع محسوب می‌شود. همچنین گوشه‌ای از خاطرات آقای تبریزی در این کتاب خواهد آمد. ایشان از حدود ۱۰ سال پیش هم‌طور منظم شروع به نوشتن خاطراتش از دوران طفولیت تا سال‌های آخر عمر خود کرد». صادق تبریزی نخستین‌بار در سال ۱۳۳۸ نقاشی‌خط را روی یک پتل سرمایی کار کرد و به‌گواه برخی کارشناسان و منتقدان کار این هنرمند روی این پتل سرمایی، نخستین اثر نقاشی‌خط است که کلماتش به قصد خوانده‌شدن نوشته نشده است. تبریزی اوایل دهه ۱۳۴۰ نزد استاد علی‌اکبر کاوه خوشنویسی را فراگرفت و پس از آن هم‌زمان با رواج مکتب سقاخانه در میان شماری از هنرمندان، به سبک نقاشی‌خط روی آورد. او در کنار پیروز تالویی، حسین زنده‌رودی، فرامرز بیلارام، مسعود عرش‌شاهی و منصور قدرنیز از پیشگامان مکتب سقاخانه است؛ مکتبی که ریشه در مکتب‌های قدیمی و میراث فرهنگی ایران داشت و قرار بود پلی میان سنت و دنیای نو بنا کند.

آخرین نمایشگاه خارجی این هنرمند ایرانی در سال ۱۳۹۱ هجری‌ما با «هفته هنری جهان اسلام» در گالری ۸ لندن برپا شد که بازتاب‌های متفاوتی داشت. تبریزی طی ۵۰ سال لاقال ۳۰ نمایشگاه مهم انفرادی و گروهی برپا کرد. او اول‌بار در سال ۱۳۵۱ انتشارش را زیر نگاه غربی‌ها برد. از همان زمان، هنر او تحسین هنرشناسانی مانند امانول لوتن، میشل تاییه و دیگران را برانگیخت. روزنامه لوموند در شماره ۱۹ آوریل ۱۹۷۲، او را بیش‌گام نوعی نقاشی غنایی دانست که آثارش نیروی فریبنده قدرتمندی دارد.

تبریزی زندگی پرماجرا و پرفرازونوشیی داشته، شبیه خطوط سرکش، سحرآمیز و کوبنده نقاشی‌هایش. نمایشگاه خطرناک‌هایش در بورگز (۱۳۴۹) و گالری سیروس در پاریس (۵۰) که به اهتمام «میشل تاییه» هنرشناس بزرگ برپا شد، سرآغاز شکوفایی هنر او بود. نصرالله افجه‌ای در گفت‌وگویی اعلام کرده است صادق تبریزی نخستین کسی است که هنر نقاشی‌خط را به شکل امروزی و معاصرش ابداع کرد و برای جامعه به نمایش گذاشت و در بروز و ظهور آن نقشی مهم ایفا کرد.

بازیگر نقش «چیوباکا» در گذشت

کرد. او توسط چارلز اچ. شنیر، تهیه‌کننده فیلم و درحالی‌که در لندن در فیلمی از زیهری هاسوسن با عنوان «سباد و چشم ببر» بازی می‌کرد، کشف شد. سال بعد او در نقش چیوباکا یک موجود خیالی ۲۰۰ساله جلوی دوربین رفت. در فیلم از چیوباکا به‌عنوان عضوی از گونه‌ای خیالی به نام ووکی یاد می‌شود که موجوداتی دویا و هوشمند از اهالی سیاره خیالی کاشییک هستند و تمام بدن‌شان از مو پوشیده شده است. ازآنجاکه قد میهپو دومترو ۱۷ سانتی‌متر بود، به‌راحتی نقش این موجود خیالی درشت‌هیکل را در «جنگ ستارگان» بازی کرد. جورج لوکاس ابتدا بشخصه دوست داشت تا دیوید پراوز بدن‌ساز در نقش چیوباکا بازی کند؛ اما پراوز تصمیم گرفت در نقش دارت وایدر فرو برود.

زیر آسمان فیروزمای

گفت‌وگو با آزاده شاهمیری

فضای خالی یا امکانی بزرگ برای تخیل

● رضا آشفته: نمایش «بی‌صدایی»، به نویسندگی امیر شریفی و آزاده شاهمیری و طراحی و کارگردانی آزاده شاهمیری از ۲۰ فروردین، ساعت ۲۰ در سالن سایه مجموعه تئاتر شهر روی صحنه رفته است و بازیگران آن شادی کرم‌رودی و آزاده شاهمیری هستند. نمایش «بی‌صدایی» پیش از این در اردیبهشت ۹۶ در فستیوال هنر بروکسل بلژیک، مردادماه ۹۶ در بخش اصلی فستیوال تئاتر ادینبورو اسکاتلند، شهریور ۹۶ در فستیوال تئاتر اشفیکتل زوریخ، بهمن ۹۶ در فستیوال تئاتر کرالاهند و فروردین ۹۷ در تئاتر اوزرین ژنو اجرا شده است و همچنین این اثر نمایشی خرداد ۹۸ در فستیوال تئاتر فست‌تخن وین به صحنه خواهد رفت. درباره یررگ بی‌صدایی باید گفت: در بهار ۱۴۴۱ یعنی ۵۰ سال آینده، نوا شخصیت دختر نمایش، در گفت‌وگو با مادرش که در کامکاست گذشته‌ای را که درست به خاطر نمی‌آورد، از طریق تصاویر باقی‌مانده بازسازی می‌کند.

چگونه به فکر بی‌صدایی افتادید و این روایت از کجا الهام گرفته شده است؟

بی‌صدایی حاصل فکرکردن به آینده است؛ آینده‌ای که چندان هم دور نیست. ابتدای سال ۹۵ برای ساخت ویدیویی با محوریت ۵۰ سال آینده به داستانی رسیدم بر پایه داد‌و‌خادی، آن ویدیوی کوتاه ساخته شد اما همچنان مسئله‌اش از من ماند. از سهیل امیرشریفی خواستم کمک کند و متنی برای اجرای تازه بنویسد. در روند تمرین‌ها و بازنویسی‌های متعدد کار تغییراتی اساسی کرد و به تدریج بی‌صدایی این‌گونه که حالا هست، شکل گرفت.

چرا برایتان یک وضعیت دشوار و مرتبط با عالم کما و جهان مردگان حساس شده است؟

تجربه از دست‌دادن مسلمان بر حساس‌شدن ما نسبت به مرگ می‌افزاید. من هم از این تجربه مستثنا نبوده‌ام. اما آنچه بیش از «وضعیت دشوار و مرتبط با عالم کما» برای من مهم بود این مسئله بود که ما چگونه در غیاب افراد واقعیت را آن‌گونه که می‌پسندیم برمی‌سازیم و برای روایت خودمان مستندسازی می‌کنیم. چگونه با انبوهی از «متریال» تصویری و صوتی که از خود و دیگران داریم، به گذشته نگاه کرده و احضارش می‌کنیم. کدام روایت را انتخاب می‌کنیم تا «واقعی»‌اش بنماییم و چگونه روایت‌های گاه متناقض را عادی‌سازی می‌کنیم.

چرا باید بعد از ۵۰ سال راز قتل بهرام یا پدر بِلدا، آن هم در عالم کما آشکار شود؟

اگر منظورتان چرایی داستان است، به این دلیل که صدای بهرام که داستان قتلش را روایت می‌کند، نوا، دختر پلدا را راحت نمی‌گذارد. نوا می‌خواهد این تسلسل را قطع کند چون نمی‌خواهد دخترش هم در آینده این صدا را بشنود.

شما تهیه‌کننده دانشگاهی از اروپا دارید، چرا باید برای آنها این تئاتر روایی و نمایش کلام‌محور و کم‌تحرك اهمیت داشته باشد؟

چرا نباید اهمیت داشته باشد؟ به نظر من تصور درستی از تهیه‌کننده اروپایی وجود ندارد. پرتحرک یا کم‌تحرک‌بودن یک اجرا مبنای هیچ فستیوال معتبری برای انتخاب یک اثر نیست. تا آنجا که من قمیده‌ام، مهم این است که یک اجرا در کلیت خود چطور کار می‌کند و چه نسبتی با زمینه و زمانه‌اش برقرار می‌کند. فستیوال هنر بروکسل و فستیوال اشفیکتل زوریخ تهیه‌کنندگانی دانشگاهی نیستند. آنها از قدیمی‌ترین و مهم‌ترین فستیوال‌های تئاتر جهان هستند که گذشته‌پژاری از کشف استعداد دارند و قصدشان بازتولید جریان‌های غالب و خوشحال‌کردن تماشاگر نیست که حالا برمبنای کمیت تحرک یا محوریت دیالوگ بخواهند کاری را کنار بگذارند یا بپذیرند. در این فستیوال‌ها مدیریت هنری به معنی درست کلمه اتفاق می‌افتد و مصداقش هم کشف و معرفی هنرمندانی مانند روزرتو کاستلوچی، امیررضا کوهستانی و بسیاری دیگر از تئاتر جهان است. آنها طرح کار ما را خواندند، به من اعتماد کردند و حمایت کردند تا آن طرح به اجرا برسد. در واقع روند کار این‌گونه نبود که آنها ابتدا کاری کامل را دیده باشند و بدانند کلام‌محور و کم‌تحرک است. نمایش‌نامه پس از موافقت با طرح نوشته شد و بعد تمرین‌ها آغاز شد. جالب است بدانید که آنها هیچ دخالتی در امر آفرینش هنری نداشتند و این کار تنها براساس شناخت و اعتماد شکل گرفت.

چرا فضا را خالی کرده‌اید و حداقل‌ها امکان بارز شدن چه چیزی را فراهم می‌کند که حتی بازیگران هم حرکتی ندارند؟

فضای خالی امکان بزرگی برای تخیل و فکرکردن است. ارجاع‌تان می‌دهم به کتاب «فضای خالی» پیتربروک. نمی‌دانم من چقدر توانسته‌ام از طریق این فضای نیمه‌خالی معنا بسازم، اما به‌هرحال رویکرد اجرا به‌روش‌نی استفاده مینیمال از صحنه و بازیگران است. برخلاف آنچه در ویدیوها و نمایش‌نامه می‌بینیم که جز‌پرداز و بیانگر است، شیوه اجرا ایستا و مبتنی‌بر سکوت و سکون است. این شیوه برای تماشاگر ایرانی ممکن است غریب باشد چون به انواع زرق و برق و سروصدا عادت کرده است.